REZOLUCIJA (EU) 2021/1615 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 29. travnja 2021.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu za financijsku godinu 2019.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu za financijsku godinu 2019.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0081/2021),

A. budući da je prema izvještaju o prihodima i rashodima ([1]) Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu („Agencija”) za financijsku godinu 2019. njezin konačni proračun iznosio 330 107 000 EUR, što je povećanje od 14,36 % u odnosu na 2018.; budući da se proračun Agencije uglavnom financira iz proračuna Unije;

B. budući da u skladu s člankom 80. stavkom 1. Uredbe (EU) 2019/1896 ([2]) Europska granična i obalna straža jamči zaštitu temeljnih prava pri obavljanju svojih zadaća u skladu s mjerodavnim pravom Unije, posebno Poveljom o temeljnim pravima Europske unije („Povelja”) i mjerodavnim međunarodnim pravom, uključujući Konvenciju o statusu izbjeglica iz 1951. i njezin Protokol iz 1967., Konvenciju o pravima djeteta i obveze povezane s pristupom međunarodnoj zaštiti, posebno načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. budući da su Uredbom (EU) 2019/1896 predviđena kako nova sredstva za Agenciju u području temeljnih prava tako i novi sveobuhvatni interni neovisni mehanizam osmišljen za praćenje usklađenosti operativnih aktivnosti Agencije s temeljnim pravima; budući da se taj mehanizam temelji na pojačanoj ulozi i neovisnosti službenika Agencije za temeljna prava koji podnosi izvješća upravnom odboru, ali i na tome da taj službenik postane delegirano tijelo za imenovanje vlastitog osoblja;

C. budući da u skladu s Uredbom (EU) 2019/1896 službeniku za temeljna prava pomaže zamjenik službenika za temeljna prava i najmanje 40 promatrača za temeljna prava koji djeluju pod hijerarhijskim nadzorom službenika za temeljna prava kao njegove „oči i uši” na terenu;

D. budući da se u Planu za primjenu europske granične i obalne straže 2.0 koji su Agencija i Komisija pripremile u srpnju 2019. naglašava potreba za usklađivanjem relevantnog okvira za praćenje temeljnih prava s tekstom i duhom Uredbe (EU) 2019/1896, posebno u pogledu zapošljavanja 40 promatrača za temeljna prava do 5. prosinca 2020.;

E. budući da Revizorski sud u svojem izvješću o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije za financijsku godinu 2019. („izvješće Revizorskog suda”) navodi da je dobio razumno jamstvo da je godišnja računovodstvena dokumentacija Agencije pouzdana te da su temeljne transakcije zakonite i pravilne; budući da je Revizorski sud nedavno pokrenuo reviziju kako bi ispitao je li Agencija dosad pružala djelotvornu potporu državama članicama u provedbi europskog integriranog upravljanja granicama, koja će biti dovršena 2021.;

([1]) SL C 143, 30.4.2020., str. 6.

([2]) Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

F. budući da je Europski ombudsman otvorio predmet (CASEOI/5/2020/MHZ) kako bi procijenio kako Agencija postupa s navodnim slučajevima kršenja temeljnih prava, posebno kako bi se procijenila učinkovitost i transparentnost Agencijinog mehanizma za podnošenje pritužbi za osobe koje smatraju da su prekršena njihova prava u kontekstu operacija Agencije na granicama, kao i uloga i neovisnost službenika Agencije za temeljna prava;

G. budući da je Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) pokrenuo istragu o navodima o uznemiravanju, povredi dužnosti i vraćanju migranata koji se odnose na Agenciju;

H. budući da od prosinca 2019. Agencija ima novi mandat s važnim i bitnim povećanjem u pogledu misija i osoblja, za što je potreban odgovarajući proračun;

Upravljanje proračunom i financijama

1. sa zadovoljstvom primjećuje da je praćenje proračuna tijekom financijske godine 2019. rezultiralo stopom izvršenja proračuna od 99,84 %, što je povećanje od 1,46 % u odnosu na 2018.; sa zabrinutošću primjećuje da je stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje iznosila 69,13 %, što je smanjenje od 0,56 % u usporedbi s 2018.;

2. primjećuje u izvješću Revizorskog suda da je Agencija 2019. sa zemljama suradnicama sklopila sporazume o financiranju operativnih aktivnosti, što je predstavljalo 55 % proračuna Agencije; primjećuje da je Agencija poduzela korake za poboljšanje provjera *ex ante* te da je 2019. ponovno uvela provjere nadoknada troškova *ex post*; izražava zabrinutost jer je Revizorski sud naglasio da se nadoknada troškova za opremu i dalje temelji na stvarnim troškovima i duboko žali zbog činjenice da projekt prelaska na nadoknade na temelju jediničnih troškova i dalje nije dovršen; ističe da postupak nije dovršen unatoč tome što je riječ o istom problemu koji je izdvojen u prethodnom postupku davanja razrješnice; s velikom zabrinutošću primjećuje da prema izvješću Revizorskog suda zemlje suradnice nisu uvijek podnosile zahtjeve za povrat troškova potkrijepljene računima ili drugim dokazima kojima se propisno prikazuju stvarni operativni troškovi te da je došlo do kašnjenja u dostavljanju popratnih dokumenata; istodobno se u izvješću Revizorskog suda naglašava da su zemlje suradnice obvezne dostaviti točne i pravovremene popratne dokaze zajedno sa zahtjevima za povrat troškova; prima na znanje iz odgovora Agencije da je tijekom kontrole *ex post* Agencija utvrdila relevantne rashode koristeći bankovne izvatke te je korisnik obavijestila da se predračuni više neće prihvaćati kao popratni dokumenti, čak i ako su u skladu s primjenjivim nacionalnim regulatornim okvirom; nadalje, kašnjenja u dostavi popratnih dokumenata povezana su s primjenom pojednostavnjenog programa dodjele bespovratnih sredstava za raspoređivanje službenika te je stoga postupak završnog plaćanja 2019. znatno proširen kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje; duboko je nezadovoljan manjkom predanosti koje je vodstvo Agencije pokazalo za rješavanje tog problema; poziva Agenciju da obustavi povrat troškova za sve zahtjeve za povrat troškova koji nisu potkrijepljeni računima; apelira na Agenciju da odmah dovrši prelazak na povrat troškova na temelju jediničnih troškova i da u potpunosti primijeni sva načela dobrog financijskog upravljanja;

3. žali zbog činjenice da je prema izvješću Suda Agencija u kasnoj fazi projekta izmijenila ugovorne aranžmane za rekonstrukciju obavljenu u prostorima Agencije i uvela mogućnost predfinanciranja za radove koje tek treba dovršiti iako su se prvobitna plaćanja trebala izvršiti tek kada radovi budu prihvaćeni, zbog čega je izgubljen ključni element kontrole, a potrošnja sredstava nije odražavala stvarni napredak radova; prima na znanje iz odgovora Agencije da je predfinanciranje bilo rješenje koje je omogućilo nastavak rekonstrukcije zgrade i da je Agencija i dalje imala ključnu kontrolu jer je predfinanciranje isplaćeno najmodavcu, koji nije mogao izvršiti plaćanje ugovaratelju prije nego što Agencija prihvati dio dovršenih radova i prije nego što najmodavac vrati sva neiskorištena sredstva Agenciji, što je bilo zajamčeno ugovornim zaštitnim mjerama; poziva Agenciju da preispita svoje mehanizme za takva plaćanja i zajamči poštovanje načela dobrog financijskog upravljanja;

4. smatra da je Agencija pružila iznimno slabo objašnjenje uzimajući u obzir informacije o mogućem slučaju prijevare u vezi s poljskim informatičkim softverom u kojem je korišten sličan *modus operandi*;

5. ukazuje na nedavna medijska izvješća o skupim godišnjim svečanostima, čiji su troškovi 2019. iznosili gotovo pola milijuna eura; podsjeća da se Agencija financira novcem poreznih obveznika Unije; u tom pogledu pozdravlja odluku Agencije da obustavi održavanje tih svečanosti; poziva Agenciju da bude opreznija u izvršenju proračuna kada je riječ o organizaciji događanja;

Uspješnost

6. primjećuje da se Agencija koristi određenim mjerama kao ključnim pokazateljima uspješnosti za procjenu dodane vrijednosti svojih aktivnosti te da se koristi i drugim mjerama za poboljšanje upravljanja proračunom, kao što su razina zadovoljstva utvrđena internetskom anketom, evaluacija kašnjenja u plaćanju i stopa slobodnih radnih mjesta; poziva Agenciju da pojasni zašto je „odbijanje ulaska” dio ključnih pokazatelja uspješnosti;

7. naglašava ključnu ulogu Agencije koja utjelovljuje srž napora Unije u zaštiti područja slobode, sigurnosti i pravde te jamčenju slobode kretanja bez unutarnjih graničnih kontrola; naglašava da je Agencija objedinjavanjem resursa i sredstava na razini Unije u području migracijske politike glavni instrument solidarnosti Unije u tom području;

8. primjećuje da je Uredba (EU) 2019/1896 donesena 13. studenoga 2019. te je stupila na snagu 4. prosinca 2019., te uključuje prošireni mandat i resurse, uključujući osnivanje stalnih snaga s izvršnim ovlastima; ističe da je Agencija morala provesti znatno unutarnje restrukturiranje te se suočila s izazovom osmišljavanja novih zadaća kako bi ispunila odredbe novog mandata; napominje da se Agencija suočila s nepredviđenim smanjenjem broja administratora koji će biti zaposleni tijekom 2020., što je dovelo do prilagodbi u planu radnih mjesta Agencije; zabrinut je zbog dužine trajanja trenutačnih rasprava između Agencije i Komisije o tim prilagodbama; poziva Komisiju i Agenciju da brzo pronađu odgovarajuće rješenje kako bi se osigurala pravilna i pravodobna provedba novog mandata Agencije;

9. ističe izazove s kojima se Agencija suočava zbog dugog ciklusa planiranja koji je doveo do donošenja jedinstvenog programskog dokumenta s obzirom na nestabilno okruženje u kojem Agencija djeluje;

10. primjećuje da je prva tehnička i operativna europska strategija za integrirano upravljanje granicama donesena u ožujku 2019.;

11. primjećuje da je Agencija preuzela vodeću ulogu u inicijativi za uspostavu zajedničkog uredskog prostora za agencije za pravosuđe i unutarnje poslove u Bruxellesu kako bi se iskoristila učinkovita upotreba resursa, dijelili objekti i usluge te potaknuo učinak umrežavanja; nadalje primjećuje da je pri kraju administrativni dogovor oko zahtjeva koji se odnose na zajednički uredski prostor i uvjete suradnje među partnerima te da će sljedeći koraci, predviđeni za razdoblje od 2020. do 2021., biti javna nabava, opremanje i naposljetku preseljenje u nove prostorije;

12. iznimno je zabrinut u pogledu nalaza Suda iz prethodne godine da Agencija, iako se preselila u svoje sadašnje prostore 2014., još uvijek nema sveobuhvatni plan kontinuiteta poslovanja koji je odobrio upravni odbor; prima na znanje iz odgovora Agencije da se razvija privremena politika kontinuiteta poslovanja i privremeni plan kontinuiteta poslovanja te da je donošenje plana kontinuiteta poslovanja bilo predviđeno za 2020.; poziva Agenciju da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o fazama usvajanja i provedbe plana kontinuiteta poslovanja;

13. napominje da u skladu s člankom 80. stavkom 1. Uredbe (EU) 2019/1896 Agencija, uz doprinos službenika za temeljna prava i uz njegovo odobrenje, treba izraditi, provesti i dalje razvijati strategiju i akcijski plan o temeljnim pravima, uključujući djelotvoran mehanizam za praćenje poštovanja temeljnih prava u svim aktivnostima Agencije; napominje da bi se u okviru akcijskog plana strategija trebala primijeniti jamčenjem praktičnih zaštitnih mjera u pogledu temeljnih prava kojima se usmjerava provedba operativnih aktivnosti Agencije; žali zbog činjenice da taj akcijski plan još nije usvojen;

14. žali zbog činjenica dao, unatoč opetovanim pozivima Parlamenta i znatnom povećanju broja osoblja Agencije, službenik za temeljna prava ni dalje ne raspolaže odgovarajućim ljudskim resursima te mu je stoga vidljivo otežano propisno obavljanje zadaća koje su mu povjerene; potiče Agenciju da svojem službeniku za temeljna prava zajamči primjerene resurse i osoblje, osobito za daljnji razvoj i provedbu strategije Agencije za praćenje i zaštitu temeljnih prava; podsjeća Agenciju na važnost poštovanja Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije, koji su utvrđeni u Uredbi (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 ([3]); poziva Agenciju da uspostavi redoviti mehanizam u okviru kojeg bi Agencija obavještavala zastupnike u Parlamentu o tekućim operacijama, među ostalim i o ozbiljnim incidentima i drugim prijavama nasilja i nepoštovanja temeljnih prava na vanjskim granicama;

15. ističe važnost povećanja stupnja digitalizacije Agencije u pogledu postupaka unutarnjeg djelovanja i upravljanja; naglašava da Agencija u tom pogledu i dalje treba biti proaktivna kako bi se pod svaku cijenu izbjegao digitalni jaz među agencijama; međutim, skreće pozornost na potrebu za poduzimanjem svih potrebnih sigurnosnih mjera kako bi se izbjegao rizik za sigurnost obrađenih informacija na internetu;

16. prima na znanje iz odgovora Agencije da je uspostavljen interni tim za sigurnosti informacijsko-komunikacijske tehnologije i kibersigurnost; potiče Agenciju da dovrši svoj akcijski plan za kibersigurnost od 2020. do 2025. bez daljnjeg nepotrebnog odgađanja; poziva Komisiju da podrži Agenciju u pronalasku rješenja za unapređenje digitalizacije Agencije;

17. pozdravlja kreiranje registra dokumenata, ali smatra da postojeći registar ne ispunjava pravne zahtjeve Uredbe (EZ) br. 1049/2001 ([4]) jer bi svi dokumenti koje Agencija sastavlja ili posjeduje trebali biti uneseni u registar; potvrđuje da u skladu s člankom 4. te Uredbe Agencija odbija pristup dokumentima ako je to u javnom interesu u pogledu javne sigurnosti, obrane i vojnih pitanja, međunarodnih odnosa ili financijske, monetarne ili ekonomske politike Unije ili države članice; ponavlja svoj poziv Agenciji da zajamči potpunu transparentnost u pogledu svojih aktivnosti; tim više, s obzirom na očekivano daljnje znatno ukupno povećanje proračuna Agencije u nadolazećim godinama i njezine povećane odgovornosti, poziva Agenciju da dostavi podrobnije informacije o izvršenju proračuna za operativne aktivnosti po poglavlju i da točno navede aktivnosti koje se financiraju u skladu s člancima i stavkama; izražava žaljenje zbog toga što se u izvješću Suda ocjenjuju samo zakonitost i pravilnost rashoda Agencije; s obzirom na veličinu i opseg proračuna Agencije, poziva Revizorski sud da provede kvalitativnu procjenu uspješnosti Agencije u budućnosti, čime bi se tijelu nadležnom za davanje razrješnice omogućilo da bolje procijeni kako se troši proračun Agencije;

Kadrovska politika

18. izražava žaljenje zbog toga što je 31. prosinca 2019. bilo izvršeno samo 75,83 % plana radnih mjesta, odnosno imenovano je 367 privremenih djelatnika od 484 radna mjesta za privremene djelatnike odobrena u okviru proračuna Unije (u odnosu na 418 radnih mjesta 2018.); također primjećuje da je 2019. za Agenciju radilo 214 ugovornih djelatnika i 168 upućenih nacionalnih stručnjaka;

19. prima na znanje postupak zapošljavanja službenika za temeljna prava, zamjenika službenika za temeljna prava i promatrača za temeljna prava koji je u tijeku; ističe blisku suradnju Agencije i Agencije Europske unije za temeljna prava 2019. u pogledu uspostave posebnih kriterija odabira za zapošljavanje službenika za temeljna prava i 40 promatrača za temeljna prava; međutim, žali zbog kašnjenja u postupcima zapošljavanja; podsjeća da je u skladu s Uredbom (EU) 2019/1896 Agencija morala zaposliti najmanje 40 promatrača za temeljna prava do 5. prosinca 2020.; napominje da se očekivalo da će prva skupina promatrača za temeljna prava biti zaposlena u ožujku 2021.; napominje da je opseg dužnosti službenika za temeljna prava povećan Uredbom (EU) 2019/1896 te je stoga radno mjesto trebalo definirati kao funkciju srednjeg rukovodstva za koju je bio potreban poseban postupak odabira; napominje da su te organizacijske promjene i promjene u pogledu osoblja izazvale nejasnoće u pogledu pravnih posljedica i provedbe; poziva Agenciju da rješavanje problema temeljnih prava učini prioritetom; stoga ustraje na tome da Agencija bez nepotrebnog odgađanja zaposli 40 promatrača za temeljna prava na odgovarajućoj razini AD u skladu s člankom 110. stavkom 6. Uredbe (EU) 2019/1896 te da se pobrine za to da budući promatrači za temeljna prava imaju potreban položaj za neovisno obavljanje svojih dužnosti;

([3]) SL L 56, 4.3.1968., str. 1.
([4]) Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).

20. zabrinut je zbog izvještaja o nedostatku rodne ravnoteže za 2019., osobito na razini upravnog odbora (48 muškaraca i 8 žena); poziva Agenciju da ukloni znatnu rodnu neravnotežu na razini upravnog odbora; traži od Komisije i država članica da uzmu u obzir važnost osiguranja rodne ravnoteže pri imenovanju članova u upravni odbor Agencije;

21. primjećuje da je Agencija usvojila politiku o zaštiti dostojanstva osoba i sprečavanju uznemiravanja 1. kolovoza 2019.; izražava zabrinutost zbog pet slučajeva uznemiravanja o kojima je Agencija izvijestila 2019. i napominje da su zviždači nedavno iznijeli dodatne optužbe o uznemiravanju; poziva upravni odbor da procijeni provodi li se propisno politika Agencije za zaštitu dostojanstva osoba i sprečavanje uznemiravanja i je li učinkovita;

22. izražava zabrinutost zbog izvješća o odnosu visokih dužnosnika prema osoblju na nižim pozicijama koja su objavljena u sklopu novinarskih istraga; posebno ističe zabrinutost zbog izvješća o vrijeđanju i nepoštovanju prema osoblju, kao i zbognapomena da navodno mehanizmi kontrole u Agenciji postaju manje djelotvorni; naglašava da Agencija nije izvijestila o nikakvim službenim pritužbama na takve radnje; napominje da će, u skladu sa svojim mandatom, radna skupina za nadzor Frontexa pratiti unutarnje upravljanje Agencije, uključujući postupke za izvješćivanje i rješavanje pritužbi; potiče Agenciju na suradnju s radnom skupinom za nadzor Frontexa kako bi se razjasnila sva pitanja u tom pogledu i poduzele daljnje mjere u vezi s budućim preporukama o tom aspektu funkcioniranja Agencije;

23. prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda da je Agencija 2019. nastavila zapošljavati novo osoblje u skladu s proširenim mandatom s 218 novih zaposlenika; ističe da bi Agencija, iako se postupak zapošljavanja smatra uspješnim, trebala poboljšati smjernice za članove selekcijskih odbora i bolje provjeravati financijske povlastice kandidata u pogledu isplate plaća; prima na znanje iz odgovora Agencije da Agencija organizira osposobljavanje za članove odbora za odabir kako bi se osiguralo da imaju odgovarajuće znanje kako bi ispunili svoju ulogu, poštujući pritom diskrecijsko pravo i neovisnost svakog odbora za odabir; nadalje, prava i povlastice utvrđene za članove osoblja priopćene su 6. veljače 2020., nakon što je platna lista objavljena i izvršena; primjećuje da se provjerava jesu li plaće novih članova u skladu s odlukama i da, ako se otkriju odstupanja, novi članovi osoblja moraju biti obaviješteni do dvanaestog dana u mjesecu; sa zabrinutošću prima na znanje nedavna medijska izvješća prema kojima Agencija nije na odgovarajući način izvijestila kandidate o statusu postupaka zapošljavanja; potiče Agenciju da u poboljša komunikacija u tom pogledu;

24. napominje da je 2019. bila četvrta godina petogodišnjeg plana rasta nakon donošenja Uredbe (EU) 2016/1624 ([5]) kojom su znatno povećani proračun i osoblje Agencije; primjećuje da je Agencija počela s prijelazom na sustav elektroničkog zapošljavanja koji počiva na tehnologiji podatkovnog oblaka bez korištenja papira, za koji se očekivalo da će biti u funkciji u ljeto 2020.; nadalje primjećuje da se Agencija suočava s izazovima u privlačenju prikladnih vanjskih kandidata i postizanju dobre zemljopisne ravnoteže, uglavnom zbog niskog korekcijskog koeficijenta; ističe da se korekcijski koeficijenti znatno razlikuju od jedne države članice do druge, što ozbiljno utječe na sposobnost agencija koje se nalaze u državama članicama s nižim korekcijskim koeficijentima da zaposle i zadrže stručno osoblje i znanje; naglašava da bi agencije koje se nalaze u zemljama u kojima se primjenjuje nizak korekcijski koeficijent trebale primati dodatnu potporu Komisije u provedbi dodatnih mjera kojima bi ih se učinilo atraktivnijima za sadašnje i buduće osoblje; poziva Komisiju da procijeni učinak i izvedivost primjene korekcijskih koeficijenata za plaće koji se zasnivaju na regionalnim umjesto nacionalnim procjenama; ističe da su sjedišta agencija koje se nalaze u državama članicama s nižim korekcijskim koeficijentom često u glavnim gradovima u kojima su troškovi života i boravka daleko veći nego u drugim dijelovima zemlje;

25. izražava veliku zabrinutost zbog toga što izvršno vodstvo Agencije, unatoč tome što je već u ožujku 2019. bilo svjesno promjena u pogledu uloge i nadležnosti službenika za temeljna prava i promatrača za temeljna prava koje su stupile na snagu u prosincu 2019., nije poduzelo potrebne mjere za prilagodbu tim promjenama, što je dovelo do opetovanih kašnjenja u provedbi odredaba o poštovanju temeljnih prava u Agenciji; duboko žali zbog načina na koji je izvršni direktor krajem 2019. odlučio zaobići upravni odbor u postupku zamjene službenika za temeljna prava; sa zabrinutošću naglašava da je postupak započeo baš kad se službenik za temeljna prava vratio s oporavka od duže bolesti te je aktualni dužnosnik obaviješten o tome obaviješten s vrlo malo vremena za reakciju; ističe da je Agencija morala obustaviti objavu oglasa o slobodnom radnom mjestu službenika za temeljna prava zbog neusklađenosti s relevantnim zakonodavstvom; ističe da je Komisija tu situaciju komentirala kao „naprosto nezakonitu”; prima na znanje da je na radnom mjestu službenika za temeljna prava trenutačno na privremenoj dužnosti bivši

([5]) Uredba (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i o izmjeni Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 863/2007 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Vijeća (EZ) br. 2007/2004 i Odluke Vijeća 2005/267/EZ (SL L 251, 16.9.2016., str. 1.).

član kabineta izvršnog direktora; ozbiljno je zabrinut zbog medijskih izvješća da je izvršni direktor u više navrata zanemario izvješća i savjete službenika za temeljna prava u vezi s njegovim operacijama u nekoliko država članica; ističe da do veljače 2021. Agencija nije zaposlila ni jednu osobu za praćenje temeljnih prava; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog primjedbi Komisije u pogledu nevoljkosti Agencije da provede smjernice Komisije u pogledu zapošljavanja, uključujući zapošljavanje službenika za temeljna prava i promatrača, daljnje ometanje i odgađanje tog procesa; apelira na Agenciju da u potpunosti poštuje sve obveze koje proizlaze iz Uredbe (EU) 2019/1896 i da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o postignutom napretku;

26. potvrđuje da je službenik za temeljna prava odabran na sastanku upravnog odbora u ožujku te da će preuzeti dužnosti 1. lipnja 2021.; napominje da je od travnja 2021. petnaest podnositelja zahtjeva za radna mjesta promatrača za temeljna prava prihvatilo ponudu za posao Agencije, od čega će 10 biti zaposleno kao razred AST 4, a pet će biti zaposleno kao razred AD 7, pri čemu su očekivani datumi početka rada sredinom lipnja i početkom srpnja 2021.;

27. napominje da je provedbom Uredbe (EU) 2019/1896 došlo do promjena u organizacijskoj strukturi Agencije; napominje da se portfelj triju zamjenika izvršnog direktora morao definirati i ocijeniti; napominje da je upravni odbor u prosincu 2020. usvojio izmijenjenu organizacijsku strukturu Agencije; naglašava da tri zamjenika izvršnog direktora trebaju jasno definirane nadležnosti i područja odgovornosti kako bi se povećala transparentnost i sposobnost djelovanja;

28. potiče Agenciju da nastavi s razvojem dugoročnog okvira za politike u području ljudskih resursa koji će obuhvaćati ravnotežu između poslovnog i privatnog života, cjeloživotno usmjeravanje i razvoj karijere, rodnu ravnotežu, rad na daljinu, geografsku ravnotežu te zapošljavanje i integraciju osoba s invaliditetom;

Javna nabava

29. primjećuje da Agencija putem svojeg ureda za inspekciju i kontrolu sudjeluje u mreži za razvoj performansi Mreže agencija Europske unije; primjećuje da Agencija također sudjeluje u Mreži službenika za nabavu agencija Europske unije ocjenjujući međuinstitucijske natječaje u smislu potreba i financijskih sredstava;

30. prima na znanje da je Agencija nabavila zrakoplovne sustave na daljinsko upravljanje za dugoročni zračni nadzor pomorskih područja na srednjim visinama u sklopu okvirnog ugovora u ukupnom iznosu od najviše 50 milijuna EUR i maksimalnom ukupnom trajanju ugovora od četiri godine za svakog od dotičnih ugovarača 2020. godine; podsjeća da su spašavanje migranata u nevolji na vanjskim granicama i nabava tehničke opreme kako bi se osiguralo upravljanje granicama ključni dijelovi misije Agencije te potiče Agenciju da pri nabavi tehničke opreme nastavi slijediti mjerodavna pravila javne nabave;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa, etičnost i transparentnost

31. primjećuje nedostatak postojećih mjera Agencije u pogledu transparentnosti, sprečavanja i postupanja u slučaju sukoba interesa i zaštite zviždača; primjećuje da je politika o zviždačima usvojena 18. srpnja 2019. i da je stupila na snagu 1. kolovoza 2019.; žali zbog toga što nisu svi životopisi i izjave o financijskim interesima članova upravnog odbora objavljeni na internetskim stranicama Agencije; apelira na Agenciju da u cilju povećanja transparentnosti objavi životopise i izjave o financijskim interesima svih članova svojeg Upravnog odbora, izvršnog direktora i zamjenika izvršnog direktora te da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o poduzetim mjerama u tom pogledu;

32. naglašava povećanu uključenost Agencije u nove vrste javne nabave i javnih natječaja za usluge, opremu, eksternalizirane projekte i studije kako bi se ispunile odredbe Uredbe (EU) 2019/1896; podsjeća da se Sporazum između Europskog parlamenta i Europske komisije o registru transparentnosti za organizacije i samozaposlene osobe koje sudjeluju u oblikovanju i provedbi politika EU-a ([6]) („Međuinstitucionalni sporazum iz 2014.") temelji na članku 295. Ugovora o funkcioniranju Europske unije; podsjeća da Međuinstitucijski sporazum iz 2014. obvezuje Parlament i Komisiju; podsjeća da se stavkom 5. Međuinstitucijskog sporazuma iz 2014. poziva Europsko vijeće i Vijeće da se pridruže registru te potiče druge institucije, tijela, urede i agencije Unije da se koriste okvirom uspostavljenim tim sporazumom; napominje da Agencija nikada nije službeno obavijestila Zajedničko tajništvo o

([6]) SL L 277, 19.9.2014., str. 11.

odluci o upotrebi registra transparentnosti; poziva Agenciju da uspostavi dosljedan i službeni registar kako bi se osigurala transparentnost u pogledu njezine interakcije s dionicima trećih strana, kako je predviđeno člankom 118. Uredbe (EU) 2019/1896; pozdravlja činjenicu da Agencija trenutačno razvija vlastiti registar transparentnosti kako bi se izbjegle nejasnoće u pogledu njezine interakcije s dionicima trećih strana u vezi s javnom nabavom i natječajima za usluge, opremu ili eksternalizirane projekte i studije; poziva Komisiju da pomogne Agenciji u definiranju odgovarajućeg okvira za registar kojim se pruža pravna jasnoća u pogledu pravila o transparentnosti, uzimajući pritom u obzir posebne zahtjeve u pogledu osjetljivosti i sigurnosti koje priroda aktivnosti Agencije zahtijeva;

33. napominje da je, prema novinarskim istragama koje se temelje na dokumentima koje je Agencija stavila na raspolaganje u skladu s relevantnim zakonodavstvom o slobodi informiranja, Agencija od 2018. do 2019. održala nekoliko sastanaka s predstavnicima industrija relevantnih za njezino područje rada, od čega su 70 % sastanci s predstavnicima trgovačkih društava koja nisu uvrštena u registar transparentnosti Unije; napominje da je Agencija tijekom takozvanih dana industrije 2019. održala sastanke s više poduzeća u području vojne tehnologije, nadzora i biometrijske industrije, među ostalim s poduzećima koja se nisu registrirala u registar transparentnosti Unije; žali zbog činjenice da Agencija 2019. nije Parlamentu dostavila točne informacije o sastancima s lobistima; poziva Agenciju da ažurira svoju politiku transparentnosti kako bi se osiguralo sustavno objavljivanje informacija o sastancima s predstavnicima relevantnih industrija, navodeći opseg, trajanje i priliku sastanaka te da se suzdrži od sastanaka s poduzećima koja nisu upisana u registar transparentnosti Unije; poziva Agenciju da o napretku u vezi s time najkasnije do lipnja 2021. obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice;

34. ističe činjenicu da postojeći etički okvir koji se primjenjuje na institucije, tijela, urede i agencije Unije trpi znatne nedostatke zbog njegove rascjepkanosti i nedostatka dosljednosti među postojećim odredbama; ističe da bi se ta pitanja trebala riješiti uspostavom zajedničkog etičkog okvira kojim se jamči primjena visokih etičkih standarda za sve institucije, tijela, urede i agencije Unije;

35. ističe da određeni dužnosnici ispunjavaju izjave o nepostojanju sukoba interesa i provode samoocjenjivanje u pogledu poštovanja etičkih standarda; naglašava, međutim, da takve osobne izjave i samoocjenjivanje nisu dovoljni te je stoga potreban dodatan nadzor;

Unutarnje kontrole

36. primjećuje da je, u skladu s planom za kontrole *ex post* dovršenih bespovratnih sredstava za razdoblje od 2019. do 2020., Ured Agencije za inspekcije i kontrolu proveo inspekcije u 8 država članica i 10 institucija;

37. primjećuje da je Služba Komisije za unutarnju reviziju (IAS) 2019. provela reviziju upravljanja IT-om i upravljanja projektima, što je rezultiralo dvjema „vrlo važnim” i dvjema „važnim” preporukama koje je Agencija prihvatila, te da je akcijski plan za provedbu tih preporuka donesen i predstavljen IAS-u;

38. primjećuje da je 5. veljače 2020. pet preporuka imalo status „spremno za preispitivanje” i da je čekalo konačnu odluku IAS-a te da je 11 preporuka imalo status „u tijeku” i da su se još morale provesti;

39. žali zbog toga što prema izvješću Revizorskog suda Agencija nema politiku za osjetljiva radna mjesta na temelju koje bi se utvrdile i ažurirale osjetljive funkcije te definirale odgovarajuće mjere za smanjenje rizika u vezi s osobnim interesima; prima na znanje iz odgovora Agencije da je nacrt politike dovršen 2019., ali je s obzirom na moguću ponovnu procjenu obustavljen i da je njegovo usvajanje trebalo biti razmotreno u trećem tromjesečju 2020.; apelira na Agenciju da što prije donese i provede tu politiku kako bi se uskladila sa standardima unutarnje kontrole Agencije; poziva Agenciju da o napretku u vezi s time najkasnije do lipnja 2021. obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice;

40. poziva Agenciju da hitno poduzme korektivne mjere u pogledu svih neriješenih opažanja Revizorskog suda, uključujući donošenje i provedbu politike za osjetljiva radna mjesta u skladu s vlastitim standardima unutarnje kontrole, uklanjanje rizika od dvostrukog financiranja sredstvima Fonda za unutarnju sigurnost kojim upravlja Komisija te sredstvima Agencije, te rješavanje i dalje visoke razine prijenosa sredstava;

41. ponovno poziva Agenciju da u svim svojim aktivnostima osigura potpunu transparentnost i potpuno poštovanje temeljnih prava; naglašava da bi pojačani mandat Agencije trebao ići ruku pod ruku s jačanjem mehanizama kojima se osigurava potpuno poštovanje temeljnih prava; napominje da se tijela kaznenog progona oslanjaju na povjerenje javnosti i da zahtijevaju transparentnost; nadalje naglašava da je izvršavanje ovlasti razmjerno visokoj razini odgovornosti i dužne pažnje; podsjeća sve uključene strane da uzajamno poštuju svoje nadležnosti i konstruktivno surađuju kako bi prevladale izazove povezane s brzim širenjem Agencije i dodatno ispunile misiju i strateške ciljeve Agencije;

Druge primjedbe

42. primjećuje, s obzirom na primjedbe i zapažanja tijela nadležnog za davanje razrješnice u vezi s izgradnjom nove zgrade sjedišta i osnivanjem europske škole u Varšavi, da su poljske vlasti 2019. Agenciji dodijelile odgovarajuću zemljišnu česticu i da je u tijeku planiranje izgradnje namjenskih prostora za sjedište Agencije do kraja 2024. te da je 2020. bio u tijeku postupak stjecanja akreditacije za Europsku školu, pri čemu je škola izrazila spremnost da započne s djelomičnim radom akademske godine 2020./2021.;

43. poziva Agenciju da nastavi poboljšavati suradnju i razmjenu dobrih primjera iz prakse s drugim tijelima, uredima i agencijama Unije u cilju poboljšanja učinkovitosti u pogledu ljudskih resursa, upravljanja zgradama, informatičkih usluga i sigurnosti;

44. primjećuje da su sva četiri otvorena pravna predmeta riješena do kraja 2019. i to u korist Agencije; duboko je zabrinut zbog toga što je Agencija naložila povrat pravnih troškova u iznosu od 23 700 EUR od dvaju pojedinaca u predmetu Općeg suda T-31/18 u vezi sa zahtjevima za pristup dokumentima; napominje da je Revizorski sud smanjio taj iznos na 10 520 EUR; ističe da naplaćivanje previsokih pravnih troškova civilnom društvu ima negativan učinak na pristup civilnog društva pravosuđu u području pristupa dokumentima, što je temeljno pravo utvrđeno u članku 42. Povelje i ugrožava njihovo pravo na djelotvoran pravni lijek u skladu s člankom 47. Povelje; poziva Agenciju da povuče svoj zahtjev za povrat troškova u tom slučaju i da se suzdrži od traženja povrata troškova vanjskih odvjetnika od podnositelja zahtjeva u sudskim postupcima na temelju zahtjeva za pristup informacijama u budućnosti;

45. ističe opetovane navode o sudjelovanju Agencije u kršenju temeljnih prava grčkih vlasti u pogledu njezine uključenosti u prisilno vraćanje migranata; podsjeća da je Frontex ovlašten za nadzor granica osiguravajući pritom da se granične kontrole provode u skladu s temeljnim pravima Unije, uključujući Konvenciju o izbjeglicama, kako je predviđeno Uredbom (EU) 2016/399 ([7]) i Uredbom (EU) 2019/1896, kojom se u članku 46. izvršnom direktoru daje obveza da obustavi, prekine ili ne pokrene aktivnosti u slučaju kršenja temeljnih prava; prima na znanje osnivanje Radne skupine za temeljna prava i pravne operativne aspekte u Egejskom moru; ističe da je radna skupina za temeljna prava i pravne operativne aspekte u Egejskom moru utvrdila 13 relevantnih incidenata koji su kasnije ispitani – 8 je pojašnjeno u skladu sa završnim izvješćem ([8]) radne skupine pri Upravnom odboru Frontexa, a 5 njih se još razmatra; naglašava da je potrebno uključiti radnu skupinu za nadzor Frontexa, koju je osnovao Odbor Parlamenta za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove, kako bi se incidenti u potpunosti razjasnili; poziva Agenciju da redovito obavještava Parlament o radu Agencije na vanjskim granicama; pozdravlja činjenicu da je Agencija usvojila plan provedbe preporuka koje je dala Radna skupina za temeljna prava i pravne operativne aspekte u Egejskom moru i odgovorila na navode s jasnim rasporedom i vrlo specifičnim ciljevima ([9])

([7]) Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 77, 23.3.2016., str. 1.).

([8]) Temeljna prava i pravni operativni aspekti operacija u Egejskom moru, završno izvješće radne skupine Upravnog odbora Frontexa, 1. ožujka 2021. (https://frontex.europa.eu/assets/Key_Documents/MB_Documents/Agenda_Point_WG_FRaLO_final_report.pdf).

([9]) Frontexovo priopćenje za medije od 5. ožujka 2021. Plan za razmatranje preporuka iz preliminarnog izvješća Radne skupine za temeljna prava te pravne i operativne aspekte operacija pri Upravnom odboru. https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/roadmap-addressing-recommendations-of-management-board-working-group-lBZxAh

46. pozdravlja odluku Agencije da obustavi svoje operacije na mađarskoj granici nakon presude Suda od 17. prosinca 2020. u predmetu C-808/18 ([10]); napominje, međutim, da je nevladine organizacije Mađarski Helsinški odbor već dobro dokumentirale navode koji su se odnosili na raširenо nezakonito vraćanje migranata koje provode mađarske vlasti; stoga žali zbog sporog djelovanja Agencije;

47. prima na znanje činjenicu da je OLAF pokrenuo istragu; prima na znanje činjenicu da će radna skupina za nadzor Frontexa pratiti sve aspekte funkcioniranja Agencije; poziva Agenciju da odmah na odgovarajući i zakonit način obavijesti zastupnike u Europskom parlamentu o ishodu istrage OLAF-a, poštujući povjerljivu prirodu informacija i pravila o zaštiti podataka;

48. smatra zabrinjavajućim odgovor Komisije na navodne povrede temeljnih prava koje je počinila Agencija; izražava nelagodu zbog očitog nedostatka konstruktivne i učinkovite komunikacije, kao i suradnje između Komisije i Agencije; potiče Komisiju i Agenciju da poboljšaju svoju komunikaciju i suradnju bez nepotrebnog odgađanja; poziva Komisiju da pruži pravne smjernice kako bi se zajamčili odgovarajući, zakoniti i pravovremeni postupci za kritične situacije na vanjskim (morskim) granicama s obzirom na složene geopolitičke izazove tih operacija;

49. primjećuje da je, osim znatnog povećanja veličine Agencije, kako u pogledu njezina proračuna tako i u pogledu osoblja, došlo i do korjenite promjene prirode koju najbolje karakterizira sposobnost osoblja prve kategorije stalnih snaga da nosi oružje i odore nosi uniforme; napominje da se zbog tih jedinstvenih obilježja Agencija razlikuje među svim drugim tijelima, uredima i agencijama Unije; stoga poziva Komisiju i države članice da u suradnji sa zemljama pridruženima Schengenu definiraju temeljit pravni okvir kojim se pružaju jasne smjernice u pogledu svih aspekata tih specifičnih i jedinstvenih aktivnosti Agencije;

50. naglašava daj e Europski ombudsman na vlastitu inicijativu pokrenuo istragu o Agencijinom mehanizmu za podnošenje pritužbi onih koji smatraju da su njihova temeljna prava prekršena u okviru operacije Agencije; poziva Agenciju da u potpunosti surađuje s tom istragom i da izvijesti o tome kako će provoditi preporuke Europskog ombudsmana;

51. ističe da je potreban složen pristup kako bi internetske stranice institucija, tijela, ureda i agencija Unije bile pristupačne osobama s različitim invaliditetima, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2016/2102 ([11]), uključujući njihovu dostupnost na nacionalnim znakovnim jezicima; predlaže da se u taj proces uključe organizacije koje predstavljaju osobe s invaliditetom;

52. u vezi s drugim primjedbama koje su priložene Odluci o razrješnici i horizontalne su naravi upućuje na svoju Rezoluciju od 29. travnja 2021. ([12]) o uspješnosti, financijskom upravljanju i nadzoru agencija.

53. ističe da zabrinutost u pogledu upravljanja Agencijom tijekom 2019. ne dovodi u pitanje postojanje, legitimitet ili mandat Agencije; i dalje smatra Agenciju ključnim alatom u upravljanju vanjskim granicama EU-a čija je dužnost zajamčiti pravilno funkcioniranje schengenskog prostora i slobodu kretanja unutar EU-a; očekuje od Agencije da u potpunosti provede preporuke Radne skupine za temeljna prava i pravne operativne aspekte u Egejskom moru i da tijelu nadležnom za davanje razrješnice izloži konkretne mjere s jasnim rasporedom za rješavanje utvrđenih problema; smatra da su ti koraci obvezni uvjet za davanje razrješnice Agenciji;

([10]) Presuda Suda od 20. prosinca 2020., Komisija protiv Mađarske, C-808/18, ECLI:EU:C:2020:1029.

([11]) Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2.12.2016., str. 1).

([12]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0215.